

Sodišče: Višje sodišče v Ljubljani

Oddelek: Civilni oddelek

ECLI: ECLI:SI:VSLJ:2015:II.CP.956.2015

Evidenčna številka: VSL0083044

Datum odločbe: 15.04.2015

Senat, sodnik posameznik: Majda Lušina (preds.), Nataša Ložina (poroč.), Milan Mlinar

Področje: PRAVO VREDNOSTNIH PAPIRJEV - CIVILNO PROCESNO PRAVO

Institut: bianco menica - prekoračitev pooblastila - menična izjava

Zveza: ZPP člen 339, 339/2, 339/2-8, 339/2-14.

Jedro

Kljub temu, da je bila menica izpolnjena za večjo vsoto, kot to izhaja iz pooblastila, ne drži, da je zato menica neveljavna v celoti. Prekoračitev pooblastila pooblastitelja res ne zavezuje, zavezuje pa ga menična izjava. Sodišče prve stopnje je zato ravnalo pravilno, ko je tožbenemu zahtevku ugodilo v obsegu, za katerega se je tožena stranka z menično izjavo oziroma pooblastilom zavezala.

Izrek

Pritožba se zavrne in se v izpodbijanem delu potrdi sodba sodišča prve stopnje.

Tožena stranka nosi sama svoje stroške pritožbenega postopka.

Obrazložitev

Sodišče prve stopnje je z izpodbijano sodbo sklep o izvršbi Okrajnega sodišča v Ljubljani, opr.št. VL 120386/2012 z dne 22. 8. 2012 vzdržalo v veljavi v 1. odstavku izreka za znesek 304.835,38 EUR z zakonskimi zamudnimi obrestmi od zneska 265.660,29 EUR od 19. 5. 2002 dalje in od zneska 39.175,09 EUR od 15. 8. 2002 dalje, v preostalem delu je 1. odstavek izreka razveljavilo in v tem delu tožbeni zahtevek zavrnilo, v veljavi pa je vzdržalo tudi 3. odstavek izreka sklepa o izvršbi (glede izvršilnih stroškov). Glede nadaljnjih pravnih stroškov je odločilo, da nosi vsaka stranka svoje.

Zoper sodbo se pritožuje tožena stranka iz vseh pritožbenih razlogov in pritožbenemu sodišču predlaga, da sodbo spremeni tako, da tožbeni zahtevek zavrne, podrejeno, da pritožbi ugotovi, sodbo razveljavi ter zadevo vrne v ponovno odločanje sodišču prve stopnje. Navaja, da je odločitev sodišča prve stopnje nepravilna iz

razloga zmotne uporabe materialnega prava. Tožeča stranka je namreč menico z dne 3. 8. 2004 izpolnila tudi za svoje terjatve do družbe L., d.o.o., za zavarovanje katerih tožena stranka te menice ni izročila. Menico je izpolnila za znesek, ki je bistveno presegal znesek, za katerega bi bila glede na dano pooblastilo upravičena izpolniti menico. Upoštevala je tudi terjatve iz poslovnih razmerij, ki jih ne bi smela. V nasprotju s pooblastilom je izpolnila menico z dne 3. 8. 2014 in jo poslala na vnovčenje ter nato vložila predlog za izvršbo na podlagi verodostojne listine, tožena stranka je pravočasno ugovarjala, zato se je predlog za izvršbo štela za menično tožbo. Tožena stranka je v tem postopku dokazala, da je tožeča stranka menico izpolnila v nasprotju s pooblastilom. V konkretnem primeru gre za menično tožbo, tožena stranka je podala menični ugovor neveljavnosti menice iz razloga prekoračitve pooblastila s strani tožeče stranke. Menica je vrednostni papir, eno temeljnih načel meničnega prava pa je načelo menične strogosti in neupoštevanje tega načela pomeni izgubo meničnih pravic. Sodišče bi zato moralo tožbeni zahtevek v celoti zavrniti. Sklicuje se na sodbi VSL I Cpg 482/2005, VSK I Cp 499/2001. Sodišče je v delu, ki se nanaša na obstoj obveznosti po kreditni pogodbi z dne 3. 8. 2004 tudi zmotno ugotovilo dejansko stanje, ko je štelo, da tožena stranka ni uspela dokazati reprograma posojila. Tožena stranka je podala konkretne navedbe in predložila dokaze, katerim tožeča stranka ni obrazloženo ugovarjala, sodišče bi jih moralo šteti za resnične. Tožena stranka je v postopku zatrjevala neveljavnost menice zaradi prekoračitve pooblastila, sodišče se o tem vprašanju v sodbi ni izreklo in se ni opredelilo do vprašanja, ali je menica, ki jo je tožeča stranka izpolnila za prevelik znesek, sploh veljavna, sodba tako nima razlogov o odločilnih dejstvih, kar predstavlja bistveno kršitev določb pravnega postopka iz 14. točke drugega odstavka 339. člena ZPP. Hkrati to predstavlja tudi bistveno kršitev določb pravnega postopka iz 8. točke drugega odstavka 339. člena ZPP, saj je sodišče toženi stranki odvzelo pravico do obravnavanja pred sodiščem. Ker je napačna odločitev o zahtevku, je napačna tudi odločitev o stroških.

Na pritožbo sta odgovorila tožeča stranka in stranski intervenient, oba pritožbi nasprotujeta in predlagata njeno zavrnitev. Tožena stranka je v nadaljevanju vložila še vlogo z dne 25. 9. 2014, s katero je dopolnjevala svoje pritožbene navedbe, vendar je bilo to že v času, ko je pritožbeni rok potekel in njenih navedb iz te vloge pri presoji izpodbijane sodbe ni mogoče upoštevati, zato sodišče druge stopnje nanje ne odgovarja.

Pritožba ni utemeljena.

Sodišče prve stopnje je v izpodbijani sodbi ugotovilo in teh ugotovitev pritožba ne izpodbija, da iz besedila menične izjave z dne 3. 8. 2004 oziroma pooblastila izhaja, da je tožena stranka izročila za zavarovanje vseh terjatev N., d.d. do družbe L., d.o.o. iz kateregakoli pogodbenega ali izvenpogodbenega naslova, skupaj z obrestmi, stroški in drugimi pripadki ter vključno s poroštvi in drugimi jamstvi, N., d.d. eno bianco podpisano lastno menico, na kateri je toženčev podpis, kot podpis izdajatelja. Prav tako iz izjave izhaja pooblastilo N., d.d., da izpolni bianco menice do višine zapadlih in neporavnanih obveznosti družbe L., d.o.o. do N., d.d. iz katerihkoli pogodbenih ali izvenpogodbenih naslovov, skupaj z obrestmi, stroški in drugimi pripadki ter vključno s poroštvi in drugimi jamstvi, da izpolni vse druge sestavne dele menic, ki niso izpolnjeni, ter uporabi izpolnjene menice za izterjavo zapadlih in neporavnanih obveznosti. Tožena stranka je predmetno menico in menično izjavo izročila tožeči stranki v zavarovanje obveznosti družbe L., d.o.o. do tožeče stranke po kreditni pogodbi 3 z dne 3. 8. 2004. Sodišče prve stopnje je nadalje ugotovilo, da sta na dan 3. 8. 2004 družba L., d.o.o. in N., d.d. sklenili le eno kreditno pogodbo in sicer kreditno pogodbo 3, zato je bila lahko, ob upoštevanju pooblastila, menična izjava dana le za te obveznosti. Tožeča stranka bi zato menico smela izpolniti le v mejah, kot jih določa narava posla, za zavarovanje katerega je bila menica izdana oziroma vseh pogodbenih ali nepogodbenih razmerij, ki so obstajala na dan izdaje pooblastila, kar je nesporno le po kreditni pogodbi 3 z dne 3. 8. 2004. Banka, ki je uporabila bianco menico, ki je bila izdana za zavarovanje kredita po kreditni pogodbi 3 za poplačilo te terjatve in tudi za poplačilo terjatev po kreditnih pogodbah 1, 2

in 4, kar je v nasprotju s pooblastilom v prilogi A2, je s tem prekoračila pooblastilo oziroma temeljni sporazum za izpolnitev blanco menice.

V zvezi s tem tožena stranka zatrjuje, da je zaradi prekoračitve pooblastila menica neveljavna in je tožeča stranka menične pravice izgubila, vendar neutemeljeno. Pravilno je namreč stališče sodišča prve stopnje, da tožena stranka, kljub temu, da je tožeča stranka zapisala višji znesek, za takšen znesek sicer ni zavezana, pač pa je odgovorna za plačilo obveznosti družbe L., d.o.o. do tožeče stranke po kreditni pogodbi 3 z dne 3. 8. 2004, menična vsota oziroma zahtevkov, ki se nanaša na ostale kreditne pogodbe pa je tako neutemeljen. Kljub temu, da je bila menica izpolnjena za večjo vsoto, kot to izhaja iz pooblastila, ne drži, da je zato menica neveljavna v celoti. Prekoračitev pooblastila pooblastitelja res ne zavezuje, zavezuje pa ga menična izjava. Ni dvoma in tega tudi pritožba ne izpodbija, da je bil razlog izdaje menice zavarovanje poplačila navedenega kredita po kreditni pogodbi z dne 3. 8. 2004 (primerjaj sodbo II Ips 754/2005). Situacija v tej zadevi je drugačna kot v sodbah, na katere se sklicuje pritožba, saj je bila v konkretni zadevi menica izpolnjena tudi za zavarovani znesek in je bil znesek le presežen (v zadevi VSK I Cp 499/2001 pa se je tožeča stranka sklicevala na terjatve iz kreditnih pogodb, na katere se menična izjava – pooblastilo ni nanašalo, v zadevi VSL I Cpg 482/2005 pa ne gre za primerljiv primer). Sodišče prve stopnje je zato ravnalo pravilno, ko je tožbenemu zahtevku ugodilo v obsegu, za katerega se je tožena stranka z menično izjavo oziroma pooblastilom zavezala. V tem delu je torej tožbenemu zahtevku utemeljeno ugodilo, v presežku pa ga je zavrnilo.

Sodišče prve stopnje res ni izrecno navedlo, da je menica veljavna, vendar se je posredno izreklo o njeni veljavnosti v obsegu meničnega pooblastila. Navedlo je, da tožena stranka ni zavezana za znesek, ki ni bil dogovorjen ob izstavitvi menice, odgovorna pa je za plačilo obveznosti do tožeče stranke po kreditni pogodbi z dne 3. 8. 2004, v zavarovanje katere je bila predmetna menica izdana, pri čemer je banka uporabila blanco menico tudi za poplačilo te terjatve (v skladu s pooblastilom), izpolnitev za poplačilo terjatev po kreditnih pogodbah 1, 2 in 4 pa je bila v nasprotju s pooblastilom. Ker se je o veljavnosti izjasnilo posredno, ne drži navedba, da je sodišče storilo kršitev določb pravnega postopka iz 8. točke drugega odstavka 339. člena Zakona o pravnem postopku (ZPP) in da je toženi stranki odvzelo pravico do obravnavanja pred sodiščem. Prav tako iz navedenega razloga ne drži, da sodba nima razlogov o odločilnih dejstvih in da je sodišče zato storilo bistveno kršitev določb pravnega postopka iz 14. točke drugega odstavka 339. člena ZPP, saj je bilo sodbo mogoče preizkusiti.

Tožena stranka v pritožbi zatrjuje še zmotno ugotovljeno dejansko stanje s tem, ko je sodišče štelo, da tožena stranka ni uspela dokazati reprograma posojila. Glede tega je tožena stranka na naroku za glavno obravnavo 24. 3. 2014 navajala, da je bila kreditna pogodba z dne 3. 8. 2004 v letu 2006 reprogramirana in je s tem prenehalo poroštvo tožene stranke za obveznosti iz te pogodbe, kot dokaz za to dejstvo pa je v spis vložila zgodovinske izpiske iz z.k. za nepremičnini št. 897/1 in 897/7, k. o. X, iz katerih izhaja, da je bila 25. 1. 2006 izdana izbrisna pobotnica za navedeni nepremičnini, ki sta prav tako predstavljali zavarovanje poroštva tožene stranke. Tožeča stranka je na te trditve odgovorila, da terjatev ni prenehala, da še vedno obstaja in da izdaja izbrisne pobotnice še ne pomeni prenehanja dolga oziroma terjatve. Ne drži torej, da tožeča stranka navedbam tožene stranke ni ugovarjala. Tudi sicer je sodišče prve stopnje tudi v tem delu napravilo pravilno dokazno oceno in dejansko stanje pravilno ugotovilo, saj dejstvo, da je bila 25. 1. 2006 izdana izbrisna pobotnica za navedene nepremičnine ne dokazuje, da je bil dolg po kreditni pogodbi z dne 3. 8. 2004 poplačan. Drugih dokazov v zvezi s tem tožena stranka ni predlagala in zgolj z navedenimi izpiski reprogram (oziroma prenehanje poroštva) ni bilo dokazano, kot je sodišče prve stopnje pravilno ugotovilo. Razloge o tem je navedlo v 23. in 24. točki obrazložitve, sodišče druge stopnje z njimi soglaša in se nanje, v izogib ponavljanju, sklicuje.

Glede stroškov se tožena stranka pritožuje le posledično, glede na odločitev o glavni stvari, zato je tudi pritožba glede odločitve o stroških postopka neutemeljena.

Glede na navedeno je torej sodišče prve stopnje dejansko stanje pravilno ugotovilo in pravilno uporabilo tudi materialno pravo. Ker sodišče druge stopnje ob preizkusu izpodbijane sodbe tudi ni ugotovilo drugih kršitev določb postopka, na katere pazi po uradni dolžnosti, je pritožbo zavrnilo in sodbo sodišča prve stopnje v izpodbijanem (ugodilnem) delu potrdilo (353. člen ZPP).

Tožena stranka s pritožbo ni uspela, zato nosi samo svoje stroške pritožbenega postopka (165. člen ZPP in 154. člen ZPP).

Datum zadnje spremembe: 15.06.2015